RAHANDUSMINISTEERIUM

Riigikantselei
riigikantselei@riigikantselei.ee

Teie 17.09.2026 nr 2-5/26-01815;
RIIGIKOGU/26-1030/-2T

Meie 26.10.2026 nr 1.1-11/3791-2

Käibemaksuseaduse muutmise seaduse eelnõu (1016 SE)

Austatud riigisekretär

Eesti Keskerakonna fraktsiooni 2026. aasta 16. septembril algatatud eelnõu (1016 SE) näeb ette alates 2027. aasta 1. juulist restorani- ja toitlustusteenuse, välja arvatud alkohoolsete jookide pakkumine, käibemaksumäära vähendamise 13%-le.

Eelnõu eesmärk on leevendada tegevuskulude kasvust tingitud hinnasurvet, et toetada toitlustusteenuse kättesaadavust ning parandada toitlustusettevõtete majanduslikku toimevõimet ja konkurentsivõimet.

Rahandusministeerium ei toeta restorani- ja toitlustusteenusele käibemaksumäära vähendamist 13%-le.

Eelnõu seletuskirjas on viidatud Eesti Hotellide ja Restoranide Liidu mõjuanalüüsile, mille kohaselt keskse stsenaariumi korral maksumäära vähendamisest tulenev eelarvekulu on hinnanguliselt 45 mln eurot aastas. Eeldatud on, et meede toob kaasa tarbimise ja tööjõumaksude laekumise kasvu ning ettevõtete majandusliku olukorra paranemise. Seletuskirjas ei ole eelarvemõju sisuliselt käsitletud ega esitatud ka katteallikaid maksutulu vähenemise rahastamiseks. Viidatud on üksnes võimalusele, et suurem tarbimine ja paranenud ettevõtluskeskkond võivad suurendada teiste maksude laekumist ning seeläbi osa käibemaksukulust kompenseerida. Nõustume Eesti Hotellide ja Restoranide Liidu mõjuanalüüsis hinnatud käibemaksumõjuga suurusjärgus 60 mln eurot aastas, kuid ei pea põhjendatuks selle vähendamist keskses stsenaariumis täiendavate eelduslike mõjude võrra. Maksukuulekuse paranemisest tulenev lisatulu ning tööjõumaksude, ettevõtte tulumaksu ja tarneahela kaudu tuletatud täiendav maksulaekumine, samuti eeldatav töötushüvitiste kokkuhoid põhinevad eeldustel, mille suuruse kohta puudub piisav empiiriline tõendus. Praeguse eelarvepuudujäägi tingimustes ei ole ilma konkreetse katteallikata võimalik sellist universaalset maksumäära vähendamise kaudu leevendust kehtestada. Poliitikameetme kavandamisel tuleb käsitleda ka selle rahastamist, olgu selleks kulude vähendamine, käibemaksu standardmäära tõstmine või muu maksutõus ehk täiendav tulumeede.

Teiste riikide kogemusega tutvumine on kahtlemata oluline, kuid maksupoliitilised otsused ei saa põhineda teiste riikide maksusüsteemide üksikelementidel. Riikide maksusüsteemid on

erinevad. Sealjuures on Eesti üldine maksukoormus Euroopa Liidu võrdluses madal. Näiteks paljudes riikides, kus toitlustusteenusele kehtib madalam käibemaksumäär, on samaaegselt oluliselt kõrgemad otsesed maksud, mis kompenseerivad maksuerisustest tulenevat tulu vähenemist. Üksik meede ei ole võrreldav ilma kogu maksusüsteemi tervikpilti arvestamata.

Maksumäära vähendamise kaudu antav leevendus ei ole efektiivne, kuna see ei ole vajaduspõhine. Käibemaksumäära vähenemine ei mõjuta antud juhul teenuse lõpphinda selliselt, et see parandaks teenuse kättesaadavust. Mis puudutab toitlustusettevõtete majanduslikku toimevõimet ja konkurentsi, siis samad probleemid on ka teistes sektorites, nagu näiteks kultuur ja meelelahutus. Seetõttu peaks ühe sektori eelistamine olema põhjendatud selge avaliku huviga.

Arvestades, et toidukaupadele kehtib standardkäibemaksumäär, ei leia me, et avalik huvi Eestis oleks piisav toitlustusteenuse eelistamiseks muude kaupade ja teenuste arvel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Jürgen Ligi
rahandusminister

Aet Külasalu 5885 1300
Aet.Kylasalu@fin.ee